

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR DİKİLİ BELEDİYESİ
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	10
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	13
9.	EKLER.....	46

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Unvanlarına Göre Belediye Personelinin Sayı ve Statüleri	4
Tablo 2: Belediyenin Sermaye Ortaklığı Olan Şirketler	5
Tablo 3: 2016– 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	6
Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	6
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	7
Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	7
Tablo 7: Muhasebe Kayıtlarına Alınmayan Mal ve Hizmet Alımına İlişkin Faturalar	24
Tablo 8: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlar İlişkin Tarife	34

KISALTMALAR

AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	Limited Şirketi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	Türk Lirası
TURKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
VHKİ	Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni
VUK	Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Bütçe İçi İşletme Faaliyetleri Sonucu Yapılan Tahsilatların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
2. İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının Kullanılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İç Kontrol Eylem Planı Hazırlanmaması ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde Belirtilen Hususlara Uyum Sağlanmaması
2. Kurum Bütçesi Yapılırken Finansman Ödenek İlişkisinin Kurulmaması
3. Bütçe Ödenek İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yerine Getirilmemesi
4. Geçmiş Tarih Verilerek Muhasebe Kaydı Yapılması
5. Geçici Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi
6. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
7. Belediye Adına Kesilen Temsil Ağırlama Faturalarının Kayıtlara Alınmaması
8. Belediye Şirketine Yapılan Ödemelerde Vergi ve Sigorta Prim Borcu Kesintilerinin Yapılmaması
9. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında ve Mevzuata Aykırı Hükümlerin Konulması
10. Amme Alacakları Dışındaki Kurum Alacaklarının Hukuki Takibinin Yerine Getirilmemesi
11. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması
12. Asansör Muayene Kuruluşu ile Meclis Kararı Olmaksızın Protokol İmzalanması ve Periyodik Kontrol Ücreti Payının Takip ve Tahsilatının Yapılmaması
13. İhale Komisyon Üyelerinin Mevzuatın Gerektirdiği Şartları Taşımaması

14. 4734 Sayılı Kanun'un 21(f) ve 22(d) Bentleri Kapsamındaki Harcamaların Bütçe Ödeneklerinin %10'unu Geçmesi

15. Belediyenin Sahibi Olduğu Stantların İhale Yapılmaksızın “İşgaliye Sözleşmesi” ile Kiraya Verilmesi

16. Otopark Yönetmeliği'ne Aykırı İşlem Tesis Edilmesi

17. Derneğin Talebine İstinaden Bina Yapım İşi Taahhüdü Altına Girilmesi ve İlgili Binanın Derneğe Tahsis Edilmesi

18. Öncelikli Ödeme Hakkına Sahip Kamu Alacaklarının Ödenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediye tüm hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

- 1) 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 2) 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 3) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 4) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 5) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 6) 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 7) 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
- 8) 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
- 9) 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 10) 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun
- 11) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
- 12) 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
- 13) 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu
- 14) Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı

İlçe Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmasının yanı sıra ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "*büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında,

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında; doğrudan Başkana bağlı 10 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü ve İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı bir başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 5 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır. Belediye teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Unvanlarına Göre Belediye Personelinin Sayı ve Statüleri

Belediye Başkan Yardımcısı	1 (Belediye Meclis Üyesi)	
	657 - 4/A Memur	5393 – 49 Sözleşmeli
Yazı İşleri Müdürü	1	
Temizlik İşleri Müdürü	1	
Zabıta Müdürü	1	
Kültür ve Sosyal İşler Müdürü	1	
Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü	1	
Emlak ve İstimlak Müdürü	1	
Uzman	3	
Şef	9	
Tahsildar	2	
Bilgisayar İşletmeni	6	
Memur	4	
Ayniyat Saymanı	1	
Ambar Memuru	1	
VHKİ	1	
Şoför	1	
Mühendis	7	3
Tekniker	7	5
Teknisyen		2
Ekonomist		1
Mimar	2	1
Şehir Plancısı		1
Peyzaj Mimarı	1	
Tabip	1	
Sağlık Teknikeri	1	
Veteriner Sağlık Teknikeri	1	
Veteriner Hekim		1
Avukat		1
Bekçi	1	
Zabıta Memuru	9	
Araştırmacı (6191)	1	
Toplam	65	15
İşçi (Kadrolu)	57	
İşçi (Belediye Şirketi)	310	
Toplam	367	

31.12.2018 tarihi itibari ile teşkilât yapısı içinde bir Başkan Yardımcısı, bir Yazı İşleri Müdürü, bir Temizlik İşleri Müdürü, bir Zabıta Müdürü, bir Kültür ve Sosyal İşler Müdürü, bir Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü, bir Emlak ve İstimlak Müdürü bulunmaktadır. İlçe Belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak Belediye Başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir. Belediyede istihdam edilen 137 personelin 65'i memur (657 - 4/a) 57'si kadrolu işçi (4857) ve 15'i ise sözleşmeli personeldir (5393 - 49) oluşmaktadır. Belediye Şirketinde olup; Kurumda çalıştırılan işçilerinin sayısı ise 310'dir. Belediyede personel sayısı bir önceki yıla göre azalma göstermiştir.

Belediyenin ortağı olduğu 1 şirket bulunmaktadır. Şirket ve ortakları pay listesi aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Belediyenin Sermaye Ortaklığı Olan Şirketler

ŞİRKET ADI	HİSSE ORANI	SERMAYE PAYI	SERMAYE TUTARI
Dikili Jeotermal Gıda Turizm Tekstil Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi	% 99,73	27.937.422,88	28.250.000,00

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2016– 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2016 YILI (TL) (A)	2017 YILI (TL) (B)	2018 YILI (TL) (C)	DEĞİŞİM ORANI (%) [D=(C-B)/B]
Personel Giderleri	10.353.918,52	11.992.648,91	13.454.152,73	12,19
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.526.836,64	1.677.291,72	2.068.569,95	23,33
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.802.131,24	31.789.851,88	43.950.482,96	38,25
Faiz Giderleri	461.077,72	1.465.981,31	1.377.995,38	-6,00
Cari Transferler	1.523.040,45	1.390.259,32	1.318.194,47	-5,18
Sermaye Giderleri	2.320.779,90	2.175.601,62	8.724.688,86	301,02
Sermaye Transferleri				
Borç Verme				
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00	
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	41.987.784,47	50.491.634,76	70.894.084,35	40,41

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3’de gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 40,41 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde, tutar bazında en büyük artışın 12.160.631,08 TL’lik tutarla ve yüzde 38,25 oranla Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde olduğu görülmektedir. Bu artış içerisinde de en büyük kalemi 8.025.912,68 TL’lik tutarda ve yüzde 42,33 oranla Müteahhitlik Hizmetlerinin oluşturduğu tespit edilmiştir. Giderler içindeki oransal anlamda en yüksek artış yüzde 301,02 ile Sermaye Giderleri kaleminde gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİR TÜRÜ	2016 YILI (TL) (A)	2017 YILI (TL) (B)	2018 YILI (TL) (C)	DEĞİŞİM ORANI (%) [D=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	16.726.438,08	20.154.715,69	20.630.511,32	2,36
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.801.715,52	8.904.674,30	13.476.469,08	51,34
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	264.148,00	74.220,00	257.741,12	247,27
Diğer Gelirler	12.114.773,92	15.022.328,07	16.116.868,06	7,29
Sermaye Gelirleri	2.914.886,56	2.979.073,39	4.378.203,47	46,97
Bütçe Gelirleri Toplamı	38.821.962,08	47.135.011,45	54.859.793,05	16,39
Bütçe Gelirlerinden Red Ve İadeler Toplamı	548.413,82	398.183,11	344.211,61	-13,55
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	38.273.548,26	46.736.828,34	54.515.581,44	16,64

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4'deki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler yüzde 16,64 oranında artış göstermiştir. Bütçe gelirlerindeki artışın temel belirleyicileri Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerindeki yüzde 51,34 oranındaki artış ile Sermaye Gelirlerindeki yüzde 46,97 oranındaki artıştır. Oransal olarak en büyük artış Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler kaleminde gerçekleşmiştir.

Belediye'nin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleştirmeleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GİDER TÜRÜ	2018 YILI GİDER BÜTÇESİ (TL) (A)	2018 YILI GERÇEKLEŞEN (TL) (B)	GERÇEKLEŞME ORANI (%) (C=B/A)
Personel Giderleri	13.631.000,00	13.454.152,73	98,70
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	2.326.000,00	2.068.569,95	88,93
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	43.184.000,00	43.950.482,96	101,77
Faiz Giderleri	2.000.000,00	1.377.995,38	68,90
Cari Transferler	2.557.000,00	1.318.194,47	51,55
Sermaye Giderleri	8.312.000,00	8.724.688,86	104,96
Yedek Ödenekler	7.190.000,00	0,00	
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	79.200.000,00	70.894.084,35	89,51

Buna göre 2018 yılında Bütçe Giderleri yüzde 89,51 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinin gerçekleşmesinin nedeni belirlenen Yedek Ödenekten herhangi bir aktarma yapılmamasıdır. Personel Giderleri yüzde 98,70 oranında, Mal ve Hizmet Alımları Giderleri ise yüzde 101,77 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

GELİRİN TÜRÜ	2018 YILI GELİR BÜTÇESİ (TL) (A)	2018 YILI GERÇEKLEŞEN (TL) (B)	GERÇEKLEŞME ORANI (%) (C=B/A)
Vergi Gelirleri	31.627.000,00	20.630.511,32	65,23
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.167.000,00	13.476.469,08	120,68
Alınan Bağış ve Yrd. ile Özel Gelirler	4.490.000,00	257.741,12	5,74
Diğer Gelirler	19.411.000,00	16.116.868,06	83,03
Sermaye Gelirleri	12.500.000,00	4.378.203,47	35,03
Alacaklardan Tahsilâtlar	5.000,00	0,00	0,00
Bütçe Gelirleri Toplamı	79.200.000,00	54.859.793,05	69,27
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	0,00	344.211,61	
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	79.200.000,00	54.515.581,44	68,83
Borçlanma	0,00	0,00	
TOPLAM	79.200.000,00	54.515.581,44	68,83

Buna göre; 2018 yılında Bütçe Gelirleri yüzde 68,83 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi Gelirleri yüzde 65,23 oranında, Diğer Gelirler yüzde 83,03 oranında gerçekleşirken; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço ,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Belediyede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ikincil mevzuat uyarınca kurulması ve hayata geçirilmesi gerekli olan iç kontrol sistemine yönelik eylem planlarını hazırlamadığı ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde belirtilen hususlara uyum sağlanmadığı tespit edilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Dikili Belediyesinin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bütçe İçi İşletme Faaliyetleri Sonucu Yapılan Tahsilatların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Bütçe içi işletmelerin faaliyetleri sonucu elde edilen tahsilatlara ilişkin muhasebe

kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde;

"Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır" hükmü yer almaktadır.

Belediyenin 2018 yılı yevmiye kayıtlarının incelenmesi neticesinde, bütçe içi işleme faaliyetleri sonucu yapılan tahsilatların Belediyenin muhasebe kayıtlarında gözükmediği anlaşılmıştır. Yapılan incelemelerde 31.12.2018 tarih ve 10727 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişi ile 2018 yılına ait bütçe içi işletme gelirlerinin toplu olarak Belediye bütçe geliri kaydının yapıldığı görülmektedir. Ancak, yapılan toplu muhasebe kaydında 800 Bütçe Gelirleri hesabına 6.976.180,13 TL alacak, 805 Bütçe Gelirleri Yansıtma hesabına 6.976.180,13 TL borç kaydı yapıldığı ve ilgili hesapların kayıtlarına konu edilmediği görülmektedir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde bütçe gelirleri hesabına ilişkin muhasebe kayıtları yapılırken kullanılması gereken diğer hesaplar ve bu hesapların nasıl çalışması gerektiği açıklanmıştır.

Sonuç olarak, bütçe içi işletme faaliyetleri sonucu yapılan tahsilat toplamı olan 6.976.180,13 TL'lik tutarın, mali hizmetler birimi tarafından Hazır Değerler hesap grubu içerisinde bulunan ilgili hesaplara ve kayıt zamanına uygun olarak alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bütçe içi işletmelerin faaliyetleri sonucu elde edilen tahsilatlara ilişkin belgelerin tamamı muhasebe birimine zamanında gönderilmesi ve bu belgelerin muhasebe işlemlerine aynı zamanda alınacağı hususunda gerekli düzenleme yapılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda belgelerin tamamı muhasebe birimine zamanında gönderilmesi ve bu belgelerin muhasebe işlemlerine aynı zamanda alınacağı hususunda gerekli düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak, bulguda tespit edildiği üzere, yapılan işlemlerin sadece kayıt zamanına uygun olarak değil aynı zamanda ilgili hesaplara doğru bir şekilde alınarak muhasebeleştirilmesi

gerekmektedir. Öte yandan yapılan düzenlemeler 2019 yılı ve sonrasında uygulanacağından, bulgu konusu hatalı uygulamalar, 2018 yılı Hazır Değerlere ilişkin kayıtların eksik yapılmasına ve mali tablolarda eksik gösterilmesine neden olmuştur.

BULGU 2: İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının Kullanılmaması

İktisadi nitelik arz eden mal ve hizmet teslimlerinden kaynaklı indirilecek katma değer vergisi tutarının muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinde verginin konusunu teşkil eden işlemler sayılmıştır. Kanun'un 8'inci maddesinde "*mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanlar*" katma değer vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 10'uncu maddesinde ise, "*mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması*" vergiyi doğuran olaylar arasında sayılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 153'üncü maddesinde;

"(1) Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır.

(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir." hükümleri yer almaktadır.

Belediyenin 2018 yılı mali rapor ve tabloları incelendiğinde 391 Hesaplanan KDV hesabının çalıştığı, ancak 191 İndirilecek KDV hesabının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince, Belediye tarafından yapılan ve iktisadi nitelik arz eden mal ve hizmet alımları sonucu indirim konusu yapılacak katma değer vergisi tutarlarının da muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “*iktisadi nitelik arz eden mal ve hizmet alımları sonucu indirim konusu yapılacak katma değer vergisi tutarları bundan sonra muhasebe kayıtlarına alınacaktır*” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda indirim konusu yapılacak katma değer vergisi tutarlarının bundan sonra muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir. Ancak bulgu ile tespit edilen hata nedeniyle, Diğer Dönen Varlıklar 2018 yılında eksik gösterilmiştir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İç Kontrol Eylem Planı Hazırlanmaması ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde Belirtilen Hususlara Uyum Sağlanmaması

Belediyede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ikincil mevzuat uyarınca kurulması ve hayata geçirilmesi gerekli olan iç kontrol sistemine yönelik eylem planlarının hazırlanmadığı ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde belirtilen hususlara uyum sağlanmadığı tespit edilmiştir.

İç kontrol sistemi ile ilgili düzenlemeler 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci kısmında düzenlenmiştir. Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol; “*İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütününi*” olarak tanımlanmıştır. Uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenmiş bu kanun hükmü mali ve mali olmayan tüm süreç ve işlemleri iç kontrol sisteminin kapsamına almaktadır.

Kanun'un 56'ncı maddesinde iç kontrolün amacı;

“a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak” olarak ifade edilmiş ve iç kontrol sisteminin kurumların kuruluş misyonlarını yerine getirmelerinde ve belirledikleri hedeflere ulaşabilmelerinde ne kadar önemli olduğu ortaya konmuştur.

57’nci maddede de iç kontrol sisteminin harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmiştir.

Kanun’un 58’inci maddesine göre harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayan ön malî kontrol; malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesi süreçlerinden oluşmaktadır. “İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın yer aldığı Yönetmelik’te ön malî kontrol “İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolünü” olarak tanımlanmıştır.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 7’nci maddesinde kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, önleyici, tespit edici ve düzeltici kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile gözetim, iç kontrolün unsurları olarak sayılmış; 8’inci maddesinde ise iç kontrole ilişkin yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir. Buna göre;

- Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden,
- Harcama yetkilileri görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden,
- Malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesinden ve ön malî kontrol faaliyetinin yürütülmesinden,
- Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından, sorumludur.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrol unsurları esas alınarak ve tüm kamu idarelerinde

uygulanabilir düzeyde olmasını sağlama amacıyla Kamu İç Kontrol Standartları düzenlenmiştir.

26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idareleri tarafından iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarının 31/12/2008 tarihine kadar tamamlanması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Öte yandan Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 04/02/2009 tarihli ve 1205 sayılı genel yazı ve ekinde yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek üzere yapılması gereken çalışmalar belirlenmiş ve kamu idarelerinin bu çalışmalar için eylem planı oluşturma, gerekli prosedürleri ve ilgili düzenlemeleri hazırlama çalışmalarında bu rehberden yararlanmalarına olanak sağlanmıştır.

Yukarıda açıklanan hususlar ilgili mevzuat gereğince; Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi doğrultusunda eylem planı hazırlanması ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde stratejik plan ve performans programı hazırlanmasına ilişkin hususlar dışında kalan standartlara uyum sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ikincil mevzuat uyarınca kurulması ve hayata geçirilmesi gerekli olan iç kontrol sistemine yönelik eylem planı hazırlıklarına başlanmıştır. Bu eylem planı ile İç Kontrol Standartlarına uyum süreci başlamış olacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerekli çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Kurum Bütçesi Yapılırken Finansman Ödenek İlişkisinin Kurulmaması

Belediyenin mali yıl bütçesi ile harcama birimlerine tahsis edilen ödeneklerin

belirlenmesinde, finansman ödenek ilişkisinin dikkate alınmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Bütçe denkliğinin sağlanması*" başlıklı 19'uncu maddesinde;

"Bütçe denkliğinin sağlanmasında bütçe gelirleri esas alınır. Gelirlerin giderleri karşılamaması halinde aradaki fark, ilk olarak gider bütçesinde öngörülen tertiplerden indirim yapılması ya da yeni gelir kaynakları bulunması suretiyle giderilmeye çalışılır. Buna rağmen denklik sağlanamamış ise, borçlanma yoluna gidilerek veya varsa önceki yıldan nakit devri yoluyla bütçe denkliliği sağlanır."

"Ödenek kullanımı" başlıklı 35'inci maddesinde;

"Hizmetlerin önceliği ve mevcut nakit durumu gibi gerekçelerle ayrıntılı harcama ve finansman programları gözetilerek, mali hizmetler biriminin görüşleri alınarak üst yönetici tarafından ödenek kullanımına ilişkin ilkeler belirlenebilir."

Bütçe emanetleri hesabının niteliğini düzenleyen 248'inci maddesinde;

"Bu hesap, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır." hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2018 mali yılı bütçesinin 79.200.000,00 TL olduğu, yılsonu bütçe gider gerçekleşmesi tutarının 70.894.084,35 TL olduğu, gelir bütçesi gerçekleşme tutarının ise 54.515.581,44 TL olduğu görülmüştür. Belediyenin 2018 yılı 1 numaralı açılış fişinde 320 No.lu hesabına bakıldığında 11.511.455,42 TL önceki yıllarda bütçe gideri ile ödenek kullanıldığı halde, nakit yetersizliği ve diğer gerekçelerle ödenemeyen bütçe emaneti olduğu görülmektedir. Belediyenin 2018 yılı bütçe gerçekleşme sonuçlarına bakıldığında, gider bütçesinin % 89,51 oranında, gelir bütçesinin ise % 68,83 oranında gerçekleştiği görülmektedir.

Yukarıda yer verilen mali sonuçlara bakıldığında, Belediyenin bütçe emanetlerinde bekleyen önceki yıllardan birikmiş ödeme stokunun yüksek olduğu görülmektedir. Öte yandan, 2018 mali yılı bütçesi belirlenirken rasyonel tahminlerden uzaklaşmış ve bütçe gerçekleşme sonuçları düşük kalmıştır.

Belediyenin 2018 yılı başında 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş

Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesabında kayıtlı 9.157.049,31 TL ödemesi gerekli olan vadesi geçmiş yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu durumda; Belediyenin mevcut borç yükü de düşünüldüğünde sürdürülebilir bir finansman yapısından uzaklaştığı görülmektedir. Bütçe emanetlerinde bekleyen tutarların yüksek olması, Belediyenin ödemelerini geciktirmesine sebep olurken, diğer taraftan bu durumun da yapılacak alımlarda maliyeti yükselten bir unsur olarak yansıdığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, bütçe hazırlanırken finansman ödenek ilişkisinin dikkate alınması ve Belediyenin finansman yapısının sürdürülebilirliği için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** “Bütçe denkliğinin sağlanmasında bütçe gelirleri esas alınır. Gelirlerin giderleri karşılamaması halinde aradaki fark, ilk olarak gider bütçesinde öngörülen tertiplerden indirim yapılması ya da yeni gelir kaynakları bulunması suretiyle giderilmeye çalışılır. Buna rağmen denklik sağlanamamış ise, borçlanma yoluna gidilerek veya varsa önceki yıldan nakit devri yoluyla bütçe denkliği sağlanır. 2020 yılı bütçe çalışmalarında bulgu doğrultusunda ihtiyaç olması halinde finansman ödeneği kullanılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Bütçe Ödenek İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yerine Getirilmemesi

Belediyenin bazı harcama birimlerinde tahsis edilen ödenek tutarını aşan tutarda harcama yapıldığı, ödenek üstü yapılan bu harcamaya ilişkin ödenek aktarma işlemlerinin ise daha sonra yapıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “*Harcama yetkisi ve yetkilisi*” başlıklı 31'inci maddesinde;

“(…)

Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir.”,

“Ödenek üstü harcama” başlıklı 70’inci maddesinde de;

“Kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde; harcama yetkililerinin ödeneği olmadan harcama yapamayacağı; aksini gerçekleştiren ve ödeneği aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine ise para cezası verileceği belirtilmektedir.

Belediyenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, bazı harcama birimlerinde bütçe ile tahsis edilen ödenek tutarını aşan miktarlarda harcama yapıldığı; ödenek aktarımınınında ise sonrasında yapıldığı görülmüştür.

Bütçenin kullanımı çerçevesinde ödenek üstü harcama durumlarının mevzuat hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2019 yılı içerisinde, Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir hükmüne uygun işlem yürütülecektir” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve işlemlerin yasal düzenlemelere uygun olarak yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Geçmiş Tarih Verilerek Muhasebe Kaydı Yapılması

Belediye yevmiye kayıtlarının bilişim ortamında muhasebe sistemi üzerinden incelenmesi neticesinde, yevmiye tarihi ile işlem tarihlerinin aynı gün içerisinde yapılmadığı ve geçmişe yönelik muhasebe kayıtlarının mevcut olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Muhasebe Sistemi” başlıklı 49’uncu maddesinde;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak

şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur”,

“Kayıt zamanı” başlıklı 50’inci maddesinde;

”Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.” hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinde;

“İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır. (2) Gerçekleşen işlemler muhasebeleştirme belgeleriyle kaydedilir. Belge olmadan kayıt yapılmaz. Gerçekleşen işlemler, hesaplara ait “hesabın işleyişi” bölümlerinde belirtilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, bu Yönetmelikte belirtilen hesapların niteliğine uygun bir biçimde kaydedilir. Bir hesabın borcuna kaydedilen tutar mutlaka başka bir hesap ya da hesapların alacağına kaydedilir. Yevmiye defterinde her zaman borç alacak eşitliği bulunur”,

“Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi” başlıklı 503’üncü maddesinde;

“Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlık ancak muhasebe kaydıyla düzeltilir.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince, ödeme emri belgesi veya muhasebe işlem fişi düzenlenirken, muhasebe kayıtlarının geçmişe dönük yevmiye tarihi verilerek yapılmaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yevmiye tarihi ile işlem tarihlerinin aynı gün içerisinde yapılması ve geçmişe yönelik muhasebe kayıtlarının yapılmaması hususunda hem bilişim hem de kullanıcı bazında gerekli önlemler alınmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda gerekli önlemlerin alındığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Geçici Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi

Belediye tarafından ihale mevzuatı kapsamında isteklilerden alınan geçici teminat mektuplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde;

"Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır." hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 435'inci maddesinde;

"Teminat mektupları hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Teminat olarak teslim edilen değerlerin alınıp verilmesinde düzenlenecek belgeler

1) Muhasebe birimleri veznelere ihale kanunları, vergi kanunları ve diğer mevzuat hükümleri gereğince teminat ve depozito olarak teslim edilen belgeler karşılığında ilgisine alındı belgesi verilir. Veznedarca teslim alınan teminata ilişkin belgeler; alınış sırasına göre klasörler içinde veznede saklanır. Bu değerler teslim alındığında, ilgisine geri verilmesi veya paraya çevrilmesi gerektiğinde muhasebe işlem fişi düzenlenerek hesaplara kaydedilir. İlgisine geri verilmesi gerektiğinde teslimi sırasında verilen alındı geri alınarak muhasebe işlem fişine bağlanır. Alındı belgesi geri alınmadığı takdirde durum, alındının dipkoçanı ile yardımcı hesap defterine şerh edilir. Teminat mektubu, yazılı olarak talep edilmesi halinde muhatap veya ilgili bankaya gönderilir ve talep yazısı muhasebe işlem fişine bağlanır. Teminat mektubunun bir kısmının serbest bırakılması gerektiği takdirde, durum muhasebe birimince bir yazı ile ilgili banka şubesine bildirilir ve serbest bırakılan miktar hesaplardan çıkartılmakla birlikte, yardımcı hesap defterinde de bu durum ayrıca belirtilir. Teminat olarak alınan değerlerin muhasebe biriminde gereksiz olarak bekletilmesini önlemek için; alınan teminata ait işin sonuçlandırılıp sonuçlandırılmadığı, mevzuatındaki süreler de dikkate alınarak muhasebe birimince takip edilir ve her mali yılsonunda teminata ilişkin belgeler

hakkında ilgili birimden yeni bilgi alınır ve alınan bilgi doğrultusunda söz konusu mektup ve belgeler ilgisine veya ilgili bankaya iade edilir ya da ertesi mali yıla devredilir. Banka teminat mektupları, müteahhit veya müşterinin sözleşme yapmaya yanaşmaması ya da sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi gibi ilgili mevzuatında belirtilen hallerin muhasebe birimine bildirilmesinden sonra paraya çevrilebilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, istekliler tarafından sunulan geçici teminat mektuplarının alınışı, düzenlenecek belgeler, bunların saklanması, iadesi ve paraya çevrilebilecek haller ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Tüm mali nitelikteki bu işlemlerin yapılabilmesi, ancak söz konusu geçici teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarına alınıp mali tablolarda gösterilmesi ile mümkün olabilecektir.

Yapılan incelemelerde, 2018 yılı içerisinde işlem gören geçici teminat mektuplarının Belediye tarafından muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Mali tabloların güvenilirliğinin sağlanması ve muhasebe işlemlerine ilişkin mevzuat hükümleri gereğince, geçici teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Muhasebe birimleri veznelerine ihale kanunları, vergi kanunları ve diğer mevzuat hükümleri gereğince teminat ve depozito olarak teslim edilen belgeler karşılığında ilgisine alındı belgesi verilir. Veznedarca teslim alınan teminata ilişkin belgeler; alınış sırasına göre klasörler içinde veznede saklanır. Bu değerler teslim alındığında, ilgisine geri verilmesi veya paraya çevrilmesi gerektiğinde muhasebe işlem fişi düzenlenerek hesaplara kaydedilir. İlgisine geri verilmesi gerektiğinde teslimi sırasında verilen alındı geri alınarak muhasebe işlem fişine bağlanır hükmü gereğince ilgili birimlerin almış olduğu teminat mektupları müdürlüğümüzce muhasebe kayıtlarına alınacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda geçici teminat mektuplarının muhasebeleştirileceği belirtilmiştir. Ancak bulgu ile tespit edilen hata nedeniyle, Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları 2018 yılında eksik gösterilmiştir.

BULGU 6: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına ilişkin 745'inci maddesinde; *“Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”* hükmü yer almaktadır.

Yönetmelik'in 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar hesabını düzenleyen *“Hesabın işleyişi”* başlıklı 476'ncı maddesinde de; kiraya verilen duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden 990 No.lu hesaba borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Ayrıca maddede; söz konusu kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenlerin kayıtlı değerleri üzerinden 990 No.lu hesaba alacak, 999 No.lu hesaba borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Belediyenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; Belediye tarafından kiraya verilen duran varlıklar ile kira süresi sona eren duran varlıkların olduğu, ancak söz konusu duran varlıkların, 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkileyecek mevcut bu uygulamanın yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“Kurumumuzun kiraya verilen taşınmazlarının kayıtlı değerleri üzerinden 990 No.lu hesaba ayrıca kira bedelleri üzerinden de 993 No.lu hesaba kayıtları yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda kayıt işlemlerinin düzeltileceği belirtilmiştir. Ancak bulgu ile tespit edilen hatalı uygulamalar nedeniyle mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği etkilenmiş ve Diğer Nazım Hesaplar 2018 yılında eksik gösterilmiştir.

BULGU 7: Belediye Adına Kesilen Temsil Ağırlama Faturalarının Kayıtlara Alınmaması

Dikili Belediyesi Turizm Geliştirme İşletmeleri tarafından Belediye adına kesilmiş temsil ağırlama faturalarının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde,

"Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan Kanun'un "Giderin gerçekleştirilmesi" başlıklı 33'üncü maddesinde yer alan;

"Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.

Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler." hükmüyle de kamu kaynağı kullanarak yapılan harcamaların nasıl yapılacağına ilişkin açıklamalarda bulunulmuştur.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Temsil, ağırlama, tören, fuar ve tanıtma giderleri" başlıklı 37'nci maddesinde;

"(1) Temsil, ağırlama, tören, fuar, tanıtma ve benzeri faaliyetlerle ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin giderlerin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler aranır.

(2) Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması amacıyla görevlendirilecek personel ve ilgili yönetmeliklere göre görevlendirilecek mihmandarlar tarafından yapılan temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde;

a) Harcama talimatı,

b) Fatura, perakende satış fişi veya ödeme kaydedici cihazlara ait satış fişi ve adisyon,

c) Mihmandar Hesap Cetveli (Örnek: 26)

ödeme belgesine eklenir.

(3) Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.” hükümleri yer almaktadır.

Aşağıdaki tabloda 2017 ve 2018 yıllarında Belediye tarafından temsil ve ağırlama kapsamında Dikili Belediyesi Turizm Geliştirme İşletmelerinden mal ve hizmet alınma ilişkin kayıtlara alınmamış faturalar gösterilmiştir.

Tablo 7: Muhasebe Kayıtlarına Alınmayan Mal ve Hizmet Alımına İlişkin Faturalar

FATURA TARİHİ	FATURA NUMARASI	BRÜT TOPLAMI
31.01.2017	A/021448	34.500,00
28.02.2017	A/021454	7.133,50
28.02.2017	A/021455	185,5
31.03.2017	A/021458	5.467,00
31.03.2017	A/021459	520,5
30.04.2017	A/021466	3.352,50
30.04.2017	A/021467	8.593,50
30.04.2017	A/021468	302,5
31.05.2017	A/021471	5.478,00
31.05.2017	A/021472	7.427,50
30.06.2017	A/021476	3.124,00
31.07.2017	A/021400	7.915,00
31.07.2017	A/021481	26.771,00
31.08.2017	A/021483	46.970,00
30.09.2017	A/021484	20.536,00
30.11.2017	A/021553	15.280,00
30.11.2017	A/021554	17.616,00
2017 YILI TOPLAM		211.172,50
31.01.2018	A/021533	28.110,00
31.01.2018	A/021534	27.310,00
28.02.2018	A/021537	16.800,00
28.02.2018	A/021538	12.080,00
31.03.2018	A/021539	16.280,00
31.03.2018	A/021540	24.970,00
30.04.2018	A/021541	18.120,00
30.04.2018	A/021545	30.460,00
31.05.2018	A/021496	25.900,00
31.05.2018	A/021497	44.800,00
31.05.2018	A/021498	21.235,00
30.06.2018	A/021500	24.540,00
30.06.2018	A/021565	56.600,00

30.06.2018	A/021566	25.335,00
31.07.2018	A/021549	23.975,00
31.07.2018	A/021550	16.500,00
20.09.2018	A/021607	43.230,00
30.09.2018	A/021609	52.395,00
31.10.2018	A/021623	47.875,00
31.10.2018	A/021624	18.600,00
31.12.2018	A/000001	35.170,00
31.12.2018	A/000002	61.272,00
2018 YILI TOPLAM		671.557,00

Tablodan görüldüğü üzere 2017 yılında toplam 211.172,50 TL, 2018 yılında ise toplam 671.557,00 TL harcamaya ilişkin faturaların Belediye muhasebe kayıtlarında olmadığı tespit edilmiştir. Bahse konu harcamaların muhasebe kayıtlarında takip edilmemesi mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; “Dikili Belediyesi Turizm Geliştirme İşletmeleri tarafından Belediye adına 2017 ve 2018 yıllarına ait kesilmiş temsil ağırlama faturaları incelenerek muhasebe kayıtlarına alınacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda Belediye adına 2017 ve 2018 yıllarına ait kesilmiş temsil ağırlama faturalarının muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Belediye Şirketine Yapılan Ödemelerde Vergi ve Sigorta Prim Borcu Kesintilerinin Yapılmaması

Belediye şirketine fatura karşılığı yapılan hakediş ödemelerinde vergi ve sigorta prim borcu tutarları kesilmeden ödeme yapıldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un “Amme alacaklarını kesip ödemek mecburiyetinde olanlar” başlıklı 22’nci maddesinin A bendinde;

“Amme alacağını borçlusundan kesip tahsil dairesine ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahıslar, bu vazifelerini kanunlarında veya bu kanunda belli edilen zamanlarda yerine getirmedikleri takdirde, ödenmeyen alacak bu hakiki ve hükmi şahıslardan bu kanun hükümlerine göre tahsil olunur.” hükmü yer almaktadır.

1 Sıra No.lu Tahsilat Genel Tebliği’nin “Zorunluluk getirilen ödeme ve işlemler”

başlıklı 2'nci maddesinde;

“Maddenin Maliye Bakanına verdiği yetkiye istinaden;

a) 1/1/2018 tarihinden itibaren uygulanmak üzere,

i) 5018 sayılı Kanuna tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin, kaynağına bakılmaksızın hak sahiplerine 2.000,- liranın üzerinde;

- Bu Tebliğ ekinde yer alan liste (EK-11),

- (EK-11)'de sayılanlar dışında kalan ancak 4734 sayılı Kamu İhale Kanuna göre mal ve hizmet alımları ile yapım işleri (istisnalar dahil)” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *“Prim ve idari para cezası borçlarının hakedişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması”* başlıklı 90'nci maddesinde,

“...

Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur.

Bu maddede belirtilen yükümlülükler yerine getirilmeden hak ediş ödenmesi, kesin teminatın iade edilmesi veya geçici iskân izin belgesi ve yapı kullanma izin belgesi verilmesi veya diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi hallerinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır.” denilmektedir.

Belediye tarafından Belediye şirketine yapılan ödemelerde yukarıda belirtilen Kanun ve ikincil mevzuat hükümleri dikkate alınmamış, sorgulama sonucu gerekli kesinti işlemlerinin yapılmamış olması nedeniyle de genel bütçe gelirlerinin tahsilatı sağlanamamıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, Belediye şirketine yapılacak ödemelerde; ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak vergi ve sigorta prim borçlarının

kesilmesi ve daha sonra ödeme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belediye şirketine fatura karşılığı yapılan hakediş ödemelerinde vergi ve sigorta prim borcu tutarları kesilmeden ödeme yapılmayacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda hakediş ödemelerinde vergi ve sigorta prim borcu tutarları kesilmeden ödeme yapılmayacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında ve Mevzuata Aykırı Hükümlerin Konulması

Belediye ile Tüm Yerel-Sen arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 dönemini kapsayan sosyal denge tazminatı sözleşmesine konusu dışında ve mevzuata aykırı hükümlerin konulduğu görülmüştür.

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceğine, 11.04.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6289 sayılı Kanun’un 33’üncü maddesiyle 375 sayılı KHK’ya eklenen Ek 15’inci maddeyle izin verilmiş; yine aynı Kanun’un 22’nci maddesiyle de 4688 sayılı Kanun’un 32’nci maddesi başlığıyla birlikte bu doğrultuda değiştirilmiştir.

Buna göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Ek 15’inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir.

Kanun hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve

sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak yersizdir. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin, Kanun'un uygulanması bakımından, toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; sosyal denge tazminatı sözleşmesinde sendikal izinler, sosyal haklar ve mali haklar adı altında sözleşme konusu dışında hükümlerin yer aldığı görülmüştür.

Öte yandan; Belediye ile Tüm Yerel-Sen arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.03.2019 döneminde geçerli olan sosyal denge sözleşmesinin;

- "*İş Sağlığı ve Güvenliği*" başlıklı 21'inci maddesinde "*a) Yılda bir kez tüm memurlar periyodik muayeneden geçirilir. İşveren, çalışanların çalıştıkları işyeri ve muayene için sevk edildikleri hastane arasında olanaklar ölçüsünde vasıta tahsis eder. .... c) Çalışanlardan tedavisi yurt içinde resmi kurumlarda yapılamayan hastaların tedavi giderleri, yasal hükümler çerçevesinde özel kuruluşlarda ve gerekirse yurt dışında işverence karşılanır. d) Yılda bir kez tüm memurlara zorunlu tam teşekküllü check-up yapılması, check-up bulgularının olumsuz çıkması halinde daha ileri tetkiklerin yapılması işverence sağlanır.*",

- "*Diğer Haklar ve Ücretli İzinler*" başlıklı 25'inci maddesinin a fıkrasında "*8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Sendikanın yapacağı her türlü etkinliğe katılacak üyeler ücretli izinli sayılır.*" hükümlerine yer verilmiştir.

Sözleşme metninde yer verilen bu hükümler, ilgili konuların düzenlendiği 2429 sayılı Ulusal Bayramlar ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 237 sayılı Taşıt Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Sosyal denge sözleşmelerinde ödenecek sosyal denge tazminat tutarına ilişkin düzenlemelere yer verilmesi, buna karşın sosyal denge tazminatı sözleşmesinin konusu olmayan ve mevzuata aykırı hükümlere yer verilmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle;

- Sayıştay tarafından bahsi geçen hususlara ilişkin herhangi bir denetim yapılabilmesinin mümkün olmadığı, çünkü raporda yer verilen bu tespitlerin Sayıştay Kanunu 34 ve 35'inci maddelerine aykırı bir şekilde takdir yetkisini sınırlayan bir yerindelik denetimine dönüştüğü,

- Sözleşme'nin 21'inci maddesinde öngörülen çalışanların periyodik muayenesine

dair hükmün fiilen hiç uygulanmadığı, dolayısıyla bu iş için herhangi bir harcama da yapılmadığı,

- Bulguda ileri sürülen hususların uluslararası antlaşmalarla hüküm altına alınan düzenlemeler ve yüksek mahkemelerin konuya ilişkin olarak vermiş olduğu kararlara aykırı olduğu;

- Sendikal hakların hemen hemen bütün evrensel insan hakları ve özgürlükleri ile ilgili belgelerde temel insan hakları içerisinde yer aldığı ve özgür biçimde örgütlenme, toplu sözleşme yapma ve grev hakkını kapsadığı,

- Kamu çalışanları da dahil bütün çalışanların toplu sözleşme yapma hakkının, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 8 temel sözleşme arasında saydığı 98 Sayılı Sözleşmesi'nde yer aldığı, bu Sözleşme'nin de 08.08.1951 günlü 5834 sayılı yasayla onaylanmasının uygun bulunduğu ve 14.08.1951 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği,

- 98 Sayılı Sözleşme'nin 4'üncü maddesinin toplu pazarlık hakkını düzenlediği, bu sözleşme uyarınca tüm çalışanların toplu sözleşme hakkı olduğu,

- Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrasında usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmaların kanun hükmünde olduğu ve bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı hükmünün yer aldığı,

- Anayasa'nın bazı maddelerini değiştiren 5170 sayılı Yasa'yla Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrasına usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümlerinin esas alınacağı hükmünün eklendiği, eklenen bu fıkra ile sendikal hak ve özgürlükler açısından uluslararası belgeler ve sözleşmelerin kanunlar karşısında öncelikle uygulama niteliği kazandığı,

- 98 Sayılı ILO Sözleşmesi'nin iç hukukla bütünleşerek bağlayıcılık kazandığı, dolayısıyla kamu emekçilerinin toplu sözleşme yapma hakları ve sözleşme hükümlerini serbestçe belirleme yetkileri olduğu, bu konuda taraflara herhangi bir sınırlama getirilmesinin sayılı mevzuata aykırılık teşkil ettiği,

- Konuya ilişkin ulusal ve uluslararası yargı kararlarının belirtilen hususu teyit ettiği,

kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkı bakımından içtihat niteliğindeki 12 Kasım 2008 tarihli Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) Büyük Daire Kararı'yla sendika hakkının kullanılmasının engellenmesinin ve imzalanan toplu iş sözleşmesinin geriye etkili olarak geçersiz sayılmasının 11'inci maddenin ihlal edildiği sonucuna varıldığı, yeni bir ihlal yaşanmaması için anılan kararının gereği olarak gerek mevcut yasal mevzuatta gerekse idari uygulamalarda kamu görevlilerinin toplu sözleşme hakkının kullanımının engellenmesine veya kısıtlanmasına yönelik bütün düzenlemelerin kaldırılması gerektiği,

- Denetim raporunda bahsedilen Sözleşme hükümlerinin yasaya aykırı olmadığı, bu çerçevede Sözleşme'nin 21'inci maddesinin 6331 Sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu'nun 4 ve 6'ncı maddelerinde yer alan hükümlere uygun bir düzenleme getirdiği ve mevzuata aykırı bir hususa yer verilmediği, keza Sözleşme'nin 25'inci maddesinin a fıkrasında mevcut 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Sendikaların yapacağı her türlü etkinliğe katılacak üyelerin ücretli izinli sayılacağı yönündeki düzenlemenin de 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 18'inci maddesine uygun olduğu,

- Sonuç olarak; Belediyede görev yapan kamu görevlileri ile toplu sözleşme yapılmasının önünde herhangi bir hukuki engel bulunmadığı gibi, 4688 sayılı Yasa uyarınca yapılmış olan toplu sözleşmelere konulan hükümlerin uluslararası antlaşmalar ve uluslararası mahkemelerin kararları çerçevesinde hukuki kıymeti haiz olduğu; dolayısıyla çelişme halinde çelişmelerin Anayasanın 90/5 maddesi uyarınca ve uluslararası sözleşmeler ve uluslararası mahkeme kararları lehine çözümlenmesi ve uygulamanın da bu çerçevede içerisinde yorumlanması gerektiği,

ifade edilmektedir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, sosyal denge sözleşmesini bir toplu iş sözleşmesi olarak ele alarak açıklamalarda bulunmuştur. Oysa sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin mevzuatta, belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Dolayısıyla, sosyal denge sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sosyal denge tazminat tutarını belirleme dışında sözleşme metnine başkaca hükümler koymak yersizdir. Nitekim 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Bulgu, Kamu İdaresinin yapmış olduğu sözleşmeye hukuken yetkisi olmadığı

konularda, üstelik kanunlara açıkça düzenlenmiş hususlara aykırı hükümler koymasıyla ilgili tespitlerden oluşmakta olup, bunun yerindelik denetimi olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

Öte yandan mezkur kanunlarla açıkça düzenlenmiş olan hususlar tüm kişi ve kurumlar açısından bağlayıcıdır. Dolayısıyla, bu kanun hükümlerine aykırılık teşkil edecek bir sözleşme düzenlenmesi mümkün olmadığı gibi; sosyal denge tazminatı sözleşmesini bir toplu iş sözleşmesi gibi ele alarak yapılan ve hiçbir şekilde sosyal denge tazminatı sözleşmesinde yer almaması gereken düzenlemelerin hukuki normlar açısından bir çelişme konusu olarak gündeme getirilmesi de mümkün değildir.

Sonuç olarak; hukuka aykırı bir şekilde yetkisizce tesis edilen ve yok hükmünde sayılması gereken düzenlemeler içeren bir sözleşmenin toplu iş sözleşmesi gibi değerlendirilmesi, bunun uluslararası sözleşmelerle güvence altına alındığının iddia edilmesi, genel nitelikteki yasal düzenlemeler gerekçe gösterilerek özel nitelikteki açık yasa hükümlerine aykırı düzenlemelerin hukuken geçerli olduğunun ileri sürülmesi kabul edilebilir olmadığı gibi, hukuka aykırı bir düzenlemenin uygulanmayıp herhangi bir fiili harcamaya konu olmaması da onun hukuka aykırı niteliğini değiştirmeyecektir.

Düzenlenecek sosyal denge sözleşmelerinde sosyal denge tazminatı sözleşmesinin konusu olmayan ve mevzuata aykırı hükümlere yer verilmemesi, sadece ödenecek sosyal denge tazminat tutarına ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Amme Alacakları Dışındaki Kurum Alacaklarının Hukuki Takibinin Yerine Getirilmemesi

Hukuk İşleri Müdürlüğüne gönderilen bazı alacak dosyalarının ilgili mevzuata göre takip edilmediği ve tahsilatının sağlanamadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Gelirlerin toplanması sorumluluğu*" başlıklı 38'inci maddesinde;

"Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur." hükmü yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin gelirleri*" başlıklı 59'uncu maddesinde de;

“Belediyenin gelirleri şunlardır:

- a) Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları.*
- b) Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay.*
- c) Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler.*
- d) Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.*
- e) Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.*
- f) Faiz ve ceza gelirleri.*
- g) Bağışlar.*
- h) Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler.*
- i) Diğer gelirler.”* şeklinde düzenleme yapılarak Belediye gelirleri sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen gelirlerin bazıları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilirken, bazıları da genel hükümlere göre takip ve tahsil edilmektedir.

Amme alacağı dışındaki Belediye alacaklarının süresinde tahsil edilememesi nedeniyle, ilgili Belediye hukuk birimi marifetiyle borçlu kişi veya kurumlardan alacağını tahsil etme yoluna gidilmesi ve genel hükümlere tabi Belediye alacakları için İcra ve İflas Kanunu’nda belirtilen yollarla alacağın takibinin yapılması, ilamlı veya ilamsız icra takiplerinin başlatılması ve ilgili İcra dairesi aracılığıyla kamu alacağının tahsilini sağlanması gerekmektedir.

Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından zamanında tahsil edilemeyen kurum alacaklarının Hukuk İşleri Müdürlüğüne sevk edildiği, ancak ilgili müdürlük tarafından yapılması gereken takip işlemlerinin tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür. Amme alacağı dışında kalan Belediye alacaklarının başta İcra ve İflas Kanunu olmak üzere, ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere göre tahsil ve takibinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurum alacaklarının takibi ile ilgili Emlak ve İstimlak

Müdürlüğü ile birlikte ödenmeyen kira alacakları ve tahliye işlemleri ile ilgili çalışmalar yapılmış, yasal işlemler başlatılmıştır. Ayrıca henüz çalışma yaptığımız ve yasal işlemlere devam ettiğimiz kira alacakları ve tahliyeler ile ilgili işlemler de devam etmektedir. " denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

Belediye tarafından telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedelleri konusunda bir belirleme yapılmadığı ve dolayısıyla herhangi bir tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"... s) Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

ş) Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

... z) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi," tanımlamaları yapılmıştır.

Yine Aynı Kanun'un "*Geçiş hakkının kapsamı*" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında;

"Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar."

"Anlaşma serbestisi " başlıklı 25'inci maddesinde;

"İşletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı

olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilirler. İşletmeciler, Kurum tarafından istenmesi halinde yapılan anlaşma ile ekleri ve değişikliklerini, her türlü bilgi, belge ile yazışmaları Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.” hükümleri yer almaktadır.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete’de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik’in “*Geçiş hakkına ilişkin anlaşma*” başlıklı 8’inci maddesine göre; işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilir. Ayrıca “*Geçiş hakkı ücretleri*” başlıklı 9’uncu maddede; “*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*” düzenlemesi bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemeye istinaden yönetmelik ekinde yer alan tablo incelendiğinde ayrıntısı aşağıda belirtilen şekilde tarife belirlenmesinin yapıldığı görülmektedir.

Tablo 8: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlar İlişkin Tarife

Geçiş Hakkına Konu Taşınmazların ve Yerlerin Niteliği	Ücret Üst Sınırı (Yıllık)
Tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar	Metrekaresi, taşınmazın emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin yüzde 2’si
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 1,00.-TL
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 0,70.-TL

Buna göre Belediye tarafından söz konusu tavan tarife tutarlarına göre ücret belirlenmesinin yapılarak geçiş hakkı bedellerinin tahsilatının sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “*Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı Veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik gereğince tahakkuk çalışmaları başlatılmıştır*” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerekli çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Asansör Muayene Kuruluşu ile Meclis Kararı Olmaksızın Protokol İmzalanması ve Periyodik Kontrol Ücreti Payının Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediye sınırları içerisindeki asansörlerin periyodik bakımının yapılması için meclis kararı alınmadan bir protokol imzalandığı ve ay sonu itibariyle ilgili şirket tarafından yapılan tahsilatlardan Belediyeye aktarılması gereken kısımların takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

İl sınırları içerisindeki hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrolleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyelerin Yetkileri ve İmtiyazları*" başlıklı 15'nci maddesinin (s) bendinde yer alan "*Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak*" hükmü gereğince, belediyelerin yetkisindedir.

Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin "*Periyodik Kontrol Ücreti başlıklı*" 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında;

"A tipi muayene kuruluşu, bina sorumlusundan ve/veya asansör yaptırıcısından tahsil edeceği periyodik kontrol ücretinin azami % 10'unu, protokol yapacağı ilgili idareye aktarır. Periyodik kontrol ücretinin ilgili idareye aktarılacak kısmı, ilgili idarenin karar organı tarafından belirlenir ve taraflar arasında imzalanacak protokolda yer alır." denilmektedir.

Yönetmelik hükmüne göre, tahsil edilen periyodik kontrol ücretinden muayene kuruluşunca ilgili belediyeye aktarılacak payın oranı, azami %10 olmak şartıyla Belediye Meclisi kararı ile belirlenebilecektir.

Yapılan incelemelerde, Belediye ile A tipi muayene kuruluşu olarak TÜRKAK tarafından 21.01.2014 tarihinde AB-0217-M akreditasyon numarası ile elektrikli ve hidrolik asansörler konusunda yetkilendirilmiş olan Aliment Mühendislik Uluslararası Belgelendirme Gözetim ve Eğitim Hiz. Tic. Ltd. Şti. arasında Belediyenin yetkisine giren coğrafi alandaki tüm asansörlerin yılda en az bir kez olmak üzere kontrol ve muayenesinin yapılması için 03.03.2017 tarihinde bir protokol akdedilmiştir. Belediye Meclis Kararı alınmadan ilgili kurum ile 03.03.2017 tarihinde protokol yapılarak Belediye Başkanlığı tarafından imzalandığı; söz konusu protokolün "*periyodik kontrol ücreti*" başlıklı 20'nci maddesinde "*asansör periyodik kontrolleri için yetkilendirilecek A tipi muayene kuruluşlarına dair*

tebliğin (SGM: 2015/24) ek 7 de geçen ve güncel olan taban fiyat üzerinden yapılacaktır.” ve yine 21’inci maddesinde “Her ay sonu yapılan muayene bildirimini sonucu tahsilatı yapılmış olan asansörlere ait Belediye payı ödemesi gerçekleştirilir.” düzenlemelerinin yer aldığı görülmüştür. Ancak Belediye Meclisi kararı olmaksızın Belediye Başkanlığı adına böyle bir protokolün imzalanması mevzuata aykırıdır.

Öte yandan; söz konusu protokolün ilgili maddesi gereğince, her ay sonu yapılan muayene bildirimini sonucu tahsilatı yapılmış olan asansörlere ait Belediye payı ödemesi gerçekleştirilmesi gerekmekte olmasına rağmen; yapılan incelemelerde, 2018 yılı içerisinde söz konusu tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak; yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereğince; Belediye Meclisince, A tipi muayene kuruluşunun tahsil edeceği periyodik kontrol ücretinden Belediye’ye aktarılacak payı belirleyen bir karar alınmalı ve bu karara istinaden protokol yapılmalıdır. Protokolün uygulanması aşamasında da belediyeye aktarılması gereken tutarların takip ve tahsili eksiksiz bir şekilde yerine getirilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; özetle ilgili firmaya 14.05.2019 tarih ve 2991 sayılı yazı ile ödemeye esas evrakların hazırlanarak 2019 Mayıs ayı son iş gününe kadar, ödemenin yapılması hususunda gerekli bilgilendirme yapıldığı ve Belediye payının hesaplara yatırıldığına makbuz tarih ve sayısının ayrıca bildirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerekli çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: İhale Komisyon Üyelerinin Mevzuatın Gerektirdiği Şartları Taşımaması

Belediyede ihale komisyonu kurulurken komisyon üyelerinde bulunması gereken şartlara riayet edilmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun ihale komisyonunun oluşumu ve komisyon üyelerinin taşınması gereken vasıfları içeren “İhale Komisyonu” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu,

yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir.” hükmü yer almaktadır.

Yine aynı maddede, komisyona üye olarak görevlendirilecek personelin ihalenin gerektirdiği teknik veya diğer nitelikleri taşımaması durumunda da yol gösterici nitelikteki; *“İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir.”* hükmüne yer vermiştir.

Belediyenin kadro cetvelleri incelendiğinde, ihale komisyonunun teşekkülüne ihtiyaç duyulan nitelik ve sayıda personelinin bulunmamasından dolayı, mevcut memurlardan komisyon üyeleri oluşturulduğu ve yine 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınmadığı tespit edilmiştir.

İhale komisyonları kurulurken yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak görevlendirme yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle 4734 sayılı Kanununun *“İhale Komisyonu”* başlıklı 6’ncı maddesindeki sıralamalar doğrultusunda bazı ihalelerde uzman üyelerin Belediye bünyesinde bulunmadığı ancak izleyen süreçte yapılacak ihalelerde, Belediye bünyesinde bulunmayan personelin komşu Belediye ve Kamu Kurumlarından talep edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilen cevapta bulguya konu edilen hususla ilgili yapılan değerlendirmelerin kabul edildiği ve bulguda vurgulanan hususlara ilişkin çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir. Konu ile ilgili süreç takip edilecektir.

BULGU 14: 4734 Sayılı Kanun’un 21(f) ve 22(d) Bentleri Kapsamındaki Harcamaların Bütçe Ödeneklerinin %10’unu Geçmesi

Belediyenin 4734 sayılı Kanun’un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptığı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ödemelerin bütçelerine konulan ödeneklerinin %10’unu geçtiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin (i) bendi ile Kanun’un 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı kuralı getirilmiştir. Kanun’un 60’ıncı maddesi gereğince de söz konusu kuralın işletilmemesi halinde kamu görevlileri açısından bir takım yaptırım hükümleri öngörülmektedir.

Bu çerçevede; mali hizmetler veya strateji birimlerince yıl içerisinde sürekli olarak parasal limit içeren 21/f ve 22/d kapsamındaki harcamalar ile mal, hizmet ve yapım için ayrılan ödeneklerle bağlantı kuracak bir kontrol mekanizması kurulması ve bu meyanda Kanun'un öngördüğü %10 sınırın aşılabilmesi için ise Kamu İhale Kurumundan harcama öncesi uygun görüş alınması gerekmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında toplamda 7.455.328,70 TL'lik mal alımlarının, 5.543.991,38 TL'lik hizmet alımlarının ve 3.088.349,07 TL'lik yapım işlerinin, bunlar için bütçelerine konulan ödeneklerin %10'unu geçtiği ve bu harcamalar öncesinde Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak, Belediye tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirlenen ihale usul ve esaslara uygun hareket edilmesi, bu usul ve esaslara uygun hareket edilmesi için gerekli kontrol mekanizmalarının kurulması ve Kanun'un parasal sınır koyduğu harcamalarda bu sınırların aşılmaması, aşılması ihtiyacı olduğunda da Kanun'da belirlenen usuller çerçevesinde hareket edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle 2019 mali yılı içerisinde bu kurala uyabilmek için gerekli düzenlemeler ve kontrollerin yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilen cevapta bulguya konu edilen hususla ilgili yapılan değerlendirmelerin kabul edildiği ve bulguda vurgulanan hususlara ilişkin çalışmaların yapıldığı belirtilmiştir. Konu ile ilgili süreç takip edilecektir.

BULGU 15: Belediyenin Sahibi Olduğu Stantların İhale Yapılmaksızın “İşgaliye Sözleşmesi” ile Kiraya Verilmesi

Belediyeye ait stantların, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırı bir şekilde, ihale edilmeksizin “İşgaliye Sözleşmesi” ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 1'inci maddesinde yer alan “Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.” hükmü ile belediye taşınmazlarının bu Kanun'a göre kiraya verilebileceği belirlenmiştir.

Aynı Kanun'un “Kiralarda sözleşme süresi” başlıklı 64'üncü maddesinde; “Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Turistik tesis

kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.” denilerek kiralama süresinin 10 yıldan fazla olamayacağı (istisnaları da belirtilerek) hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanun'un “*Ecrimisil ve tahliye*” başlıklı 75’inci maddesinde; “... *İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir. ...*” hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla; belediyelerin mülkiyetindeki taşınmaz malların kiraya verilme işinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki ihale usullerine göre yapılması; yapılan ihale sonucu düzenlenen kira sözleşmelerinin en fazla on yıl olması; işgal durumunda mülkiye amirliğine müracaat ederek tahliye ettirilmesi; aynı taşınmaz malın yeniden kiraya verilmesi işinin 2886 sayılı Kanun'daki ilgisine göre uygun ihale usullerinden birisiyle yapılması gerekmektedir.

Buna göre Belediyenin sahibi olduğu stantlar için; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak “*İşgaliye sözleşmesi*” ile kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sürelerinin uzatılması mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; “*Belediyenin yaz sezonunda sezonluk olarak işgaliye sözleşmesi ile kiraya verdiği stant uygulamasına son verilerek, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun Hükümlerine uygun olarak stant kiralaması için ihaleye çıkmıştır.*” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerekli çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: Otopark Yönetmeliği'ne Aykırı İşlem Tesis Edilmesi

Belediye muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesinde, otopark bedellerine ilişkin işlemlerin Otopark Yönetmeliği'ne uygun olarak gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereği tahsil edilen otopark bedellerinin büyükşehir belediyelerince ilçe belediyeleri adına açtırılan otopark hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 22.02.2018 tarih ve 30340 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01.06.2018 tarihinde yürürlüğe giren Otopark

Yönetmeliği'nin "Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili" başlıklı 12'nci maddesinde;

".....

(3) Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esasları bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ilgili idareler tarafından belirlenir.

(4) Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

(5) 5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılır.

(6) İlçe belediyeleri hesabında toplanan otopark meblağı, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel otoparkları için kullanılır." denilmektedir.

Yine 18.11.2015 tarihli 29536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin "Kaynakların Değerlendirilmesi ve Nemalandırılması" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"(1) Kurumlar kısa vadeli kaynaklarını, vadesiz ve/veya vadeli mevduat, özel cari hesap ve/veya katılma hesabı ile repo/ters repo araçlarını kullanarak değerlendirir. Kısa vadeli kaynaklar için uygulanacak vadeli mevduat faiz oranı ve katılma hesabı getiri oranı, TCMB tarafından haftalık olarak en son açıklanan, bankalarca TL üzerinden 1 aya kadar vadeli olarak açılan mevduatlara uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranının;

a) Gecelik vade açılması halinde % 70'inden,

b) 7 güne kadar vade açılması halinde % 80'inden,

c) 8 günden 30 güne kadar vade açılması halinde % 90'ından düşük olamaz" hükmü yer almaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak kaynakların nemalandırılması ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının zamanında yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2019 mali yılında, Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nin ilgili hükümleri gereğince kısa vadeli kaynaklarımızı, vadesiz ve/veya vadeli mevduat, özel cari hesap ve/veya katılma hesabı ile repo/ters repo araçları kullanılarak

değerlendirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve yasal düzenlemeler doğrultusunda gerekli çalışmalara başlandığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Derneğin Talebine İstinaden Bina Yapım İşi Taahhüdü Altına Girilmesi ve İlgili Binanın Derneğe Tahsis Edilmesi

Belediye tarafından herhangi bir yasal dayanağı olmaksızın, mülkiyeti Belediyeye ait olan taşınmaza bina yapım işi taahhüdü altına girildiği ve söz konusu binanın Roman Eğitim Kültür ve Sanat Projesi kapsamında bir derneğe tahsis edilmek üzere inşa edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Taşınmaz tahsisi*" başlıklı 47 inci maddesinde;

"Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

(...). Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kanunlardaki özel hükümler saklıdır." hükümleri yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun'un "*Taşınmaz tahsisi*" başlıklı 47'nci maddesine dayanılarak hazırlanan 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinin (ğ) bendinde tahsis "*kamu idarelerince kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazların, birbirlerine veya köy tüzel kişiliklerine bırakılması*" olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmelik'in 3'üncü maddesinin (f) bendinde ise kamu idaresinin, Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişiliklerini ifade edeceği belirtilmiş, Yönetmelik ekinde yer alan idarelerin ise Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri olduğuna hükmedilmiştir.

Ayrıca 5393 sayılı Kanun'un "*Diğer Kuruluşlarla İlişkiler*" başlıklı 75'inci

maddesinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür(...)” denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde her ne kadar 5393 sayılı Kanun’un 75 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendinde; belediyelerin dernek ve vakıflarla ilgili hükümde belirtilen şartlar dahilinde ortak hizmet projesi yapabileceği belirtilmişse de mezkur Kanun maddesinin 1’inci fıkrasının (d) bendinde; belediyelerin kendilerine ait taşınmazları hangi amaçlarla hangi kurum ve kuruluşlara tahsis edebileceği ayrıca düzenlenmiştir. Söz konusu hükümde belediyelerin kendi mülkiyetindeki taşınmazları, sadece asli görev ve hizmetlerinde kullanmak üzere mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceği belirtilmiştir.

Belediye tarafından herhangi bir mevzuata dayanılmaksızın mülkiyeti Belediyeye ait olan İsmetpaşa Mahallesi 103 ada 1 parselde bulunan taşınmaza bina inşa edilmesi, 07.03.2018 tarihli meclis kararına istinaden de bu binanın Roman Eğitim Kültür ve Sanat Projesi için bir derneğin kullanımına ve Belediye Başkanına bu konuyla ilgili yetki verilmesine karar verilmiştir. Her ne kadar ilgili meclis kararında söz konusu projenin Japonya Büyükelçiliği tarafından Yerel Projelere Hibe kapsamında fonlanacak olduğu söylenmiş ve 13.03.2018 tarihinde projeye ilişkin fon başvuru talebi yapılmış ise de projeye hibe çıkmamıştır.

Yapılan incelemede, açılışı ile birlikte tahsisinin de yapılacağı bina için 597. 897,04 TL + KDV sözleşme taahhüdü altına girildiği, 65.050,00 TL + KDV tefrişat alımına gidildiği, geçici kabulü yapılmış ve idarenin malik olduğu taşınmazın, kanuni bir dayanağı olmadan ilgili proje kapsamında kullanılacağı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda yer verildiği üzere, gerek 5018 sayılı Kanun hükümleri, gerekse de 5393 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, derneklere taşınmaz tahsis edilmesi mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; “İsmetpaşa Mahallesinde bulunan mülkiyeti kurumumuza ait olan 103 ada 1 parselde bulunan taşınmazın Japonya Büyükelçiliği tarafından fonlanacak olan Roman Kültür Sanat Projesinde kadın, çocuk ve gençlerin eğitimi ve sanat erişimlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi amacıyla Roman Eğitim Kültür Sanat projesi için kullanımına ilişkin Belediye Meclisininin 07.03.2018 tarih ve 33 sayılı kararı gereğince yapılan bina yapımı işi Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ve Fen İşleri Müdürlüğünce yapılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında söz konusu bulguda belirtilen belediyelerin kendi mülkiyetindeki taşınmazları, sadece asli görev ve hizmetlerinde kullanmak üzere mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceği tespitini karşılamamaktadır.

BULGU 18: Öncelikli Ödeme Hakkına Sahip Kamu Alacaklarının Ödenmemesi

Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap grubunda izlenen ve öncelikli ödeme hakkına sahip kamu alacaklarının ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34'üncü maddesinde;

“... ”

Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu yasal düzenleme ile kamu alacağının korunması amaçlanmış aynı

zamanda finansman yetersizliği nedeniyle ödemelerin tamamının yapılamaması nedeniyle oluşabilecek ek mali yüklerin en az düzeyde kalınması istenilmiştir.

Kısa vadeli yabancı kaynaklar hesabında kayıtlı bulunan ve Belediye tarafından ödenmesi gereken kamu alacaklarının süresi geçtiği halde ödenmediği, nakit yönetimi ile ödenek durumları dikkate alınmadan harcama talimatı ile bütçe giderlerinin yapıldığı görülmüştür. Hal böyle olunca, Belediyenin vadeye bağlı her türlü ödemenin zamanında yerine getirilmemesinden kaynaklı ek mali külfete katlanmak zorunda kaldığı da görülmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal hükümler ile yapılan açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından öncelikli ödeme hakkına sahip kamu alacaklarının zamanında ödenmemesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Nakit mevcudu tüm ödemeleri karşılayamadığından ödemeler belirli periyotlarla ve kısmi olarak gerçekleştirilmektedir. Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap grubunda izlenen ve öncelikli ödeme hakkına sahip kamu alacaklarının ödenmesine ilişkin ilgili mevzuatlara göre öncelik verilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulguya iştirak edilmiş ve tespitler doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitlerin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR****İZMİR DİKİLİ BELEDİYESİ 2016 - 2017 - 2018 YILLARI BİLANÇOSU**

AKTİF HESAPLAR		2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	PASİF HESAPLAR		2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı
1	DÖNEN VARLIKLAR	21.136.319,38	26.947.599,84	27.251.124,63	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	32.739.668,87	35.298.682,15	47.761.363,86
10	Hazır Değerler	1.767.601,84	5.534.233,53	3.737.999,59	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	2.447.609,37	2.100.346,91	3.289.800,97
100	Kasa Hesabı	0,00	0,00	0,00	300	Banka Kredileri Hesabı	2.447.609,37	2.100.346,91	3.289.800,97
101	Alınan Çekler Hesabı	0,00	0,00	0,00	303	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
102	Banka Hesabı	910.193,70	4.662.609,82	3.096.013,46	304	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0,00	0,00	0,00
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hes	0,00	0,00	0,00	309	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
104	Proje Özel Hesabı	0,00	0,00	0,00	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00	0,00	0,00
105	Döviz Hesabı	0,00	0,00	0,00	310	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hes	0,00	0,00	0,00
106	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00	0,00	0,00	32	Faaliyet Borçları	7.637.006,71	11.511.455,42	24.271.623,07
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,00	0,00	3.586,28	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	7.637.006,71	11.511.455,42	24.271.623,07
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesa	857.408,14	871.623,71	638.399,85	322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
11	Menkul Kıymet Ve Varlıklar	0,00	0,00	0,00	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	6.275.684,73	7.970.987,71	5.271.977,87
117	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	804.287,30	474.485,38	1.314.147,62
118	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	333	Emanetler Hesabı	5.471.397,43	7.496.502,33	3.957.830,25
12	Faaliyet Alacakları	10.779.151,35	13.024.246,69	15.339.400,32	34	Alınan Avanslar	0,00	0,00	0,00
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	340	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	10.196.826,69	12.485.900,82	13.128.007,15	349	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00	0,00	0,00

122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar H	572.391,74	538.345,87	2.199.007,41	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	11.064.480,54	10.442.719,04	11.995.444,47
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	9.932,92	0,00	12.385,76	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	266.077,26	242.760,67	326.720,16
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri He	246.863,34	520.452,35	205.477,16
13	Kurum Alacakları	0,00	7.993,47	0,00	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına	12.649,71	24.772,95	14.975,46
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar H	0,00	0,00	0,00	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	229.577,00	497.683,76	1.409.217,17
137	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	0,00	7.993,47	0,00	368	Vadesi Geçmiş. Ertelenmiş Veya Taksitle	10.309.313,23	9.157.049,31	10.039.054,52
14	Diğer Alacaklar	0,00	0,00	2.449,21	37	Borç Ve Gider Karşılıkları	3.615.932,86	1.954.914,39	2.000.000,00
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	2.449,21	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	3.615.932,86	1.954.914,39	2.000.000,00
15	Stoklar	15.493,50	0,00	0,00	379	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00	0,00	0,00
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	15.493,50	0,00	0,00	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Ta	1.698.954,66	1.318.258,68	932.517,48
153	Ticari Mallar Hesabı	0,00	0,00	0,00	380	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0,00	0,00	0,00
157	Diğer Stoklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	381	Gider Tahakkukları Hesabı	1.698.954,66	1.318.258,68	932.517,48
16	Ön Ödemeler	189.743,85	223.798,27	253.336,40	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar He	0,00	0,00	0,00
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabı	0,00	0,00	0,00	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00	0,00	0,00
161	Personel Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00	397	Sayım Fazlaları Hesabı	0,00	0,00	0,00
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	189.743,85	223.798,27	253.336,40	399	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynakl	0,00	0,00	0,00
164	Akreditifler Hesabı	0,00	0,00	0,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	19.901.857,57	29.424.532,15	42.871.445,89
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Kred	0,00	0,00	0,00	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	4.817.979,03	2.724.550,25	3.777.388,12
166	Proje Özel Hesabından Verilen Avans Ve A	0,00	0,00	0,00	400	Banka Kredileri Hesabı	4.817.979,03	2.724.550,25	3.777.388,12
167	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Av	0,00	0,00	0,00	403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
18	Gelecek Aylara Ait Giderler	0,00	2.292,00	0,00	404	Tahviller Hesabı	0,00	0,00	0,00
180	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	0,00	2.292,00	0,00	409	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesab	0,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

19	Diğer Dönen Varlıklar	8.384.328,84	8.155.035,88	7.917.939,11	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00	0,00	0,00
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	8.384.328,84	8.155.035,88	7.917.939,11	410	Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00	0,00	0,00	43	Diğer Borçlar	7.667.844,18	13.493.176,75	30.471.885,89
197	Sayım Noksanları Hesabı	0,00	0,00	0,00	430	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	0,00	0,00	0,00
2	DURAN VARLIKLAR	171.796.077,44	168.263.847,58	173.909.979,30	438	Kamuya Olan Ertelemiş Veya Taksitlend	7.667.844,18	13.493.176,75	30.471.885,89
21	Menkul Kıymet Ve Varlıklar	0,00	0,00	0,00	44	Alınan Avanslar	0,00	0,00	0,00
217	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	440	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00
218	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	449	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00	0,00	0,00
22	Faaliyet Alacakları	25.629,29	42.353,07	50.874,24	47	Borç Ve Gider Karşılıkları	0,00	5.149.881,23	8.170.755,65
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	25.629,29	22.723,74	22.723,74	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0,00	5.149.881,23	8.170.755,65
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar H	0,00	0,00	0,00	479	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00	0,00	0,00
226	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	0,00	19.629,33	28.150,50	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Ve Gider Ta	7.416.034,36	8.056.923,92	451.416,23
227	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0,00	0,00	0,00	480	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0,00	0,00	0,00
23	Kurum Alacakları	1.426.448,13	0,00	0,00	481	Gider Tahakkukları Hesabı	7.416.034,36	8.056.923,92	451.416,23
232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar H	1.426.448,13	0,00	0,00	49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00	0,00
24	Mali Duran Varlıklar	25.535.933,69	27.451.894,46	30.847.957,89	499	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hes	0,00	0,00	0,00
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler H	2.555.648,88	2.764.471,58	3.099.999,51	5	ÖZ KAYNAKLAR	140.290.870,38	130.488.233,12	110.528.294,18
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırıl	24.923.930,00	24.687.422,88	28.250.000,00	50	Net Değer	160.052.973,13	178.079.574,64	169.507.496,47
247	Sermaye Taahhütleri (-)	-1.943.645,19	0,00	-502.041,62	500	Net Değer Hesabı	160.052.973,13	178.079.574,64	169.507.496,47
25	Maddi Duran Varlıklar	144.808.066,33	140.769.600,05	142.991.797,89	52	Yeniden Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	78.022.549,99	77.363.612,57	75.174.292,65	522	Yeniden Değerleme Farkları Hesabı	0,00	0,00	0,00
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	45.491.324,29	45.630.483,03	45.727.316,89	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçlar	22.507.835,40	2.581.592,40	2.581.592,40
252	Binalar Hesabı	36.782.724,81	38.707.957,46	45.029.708,13	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçlar	22.507.835,40	2.581.592,40	2.581.592,40

253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	2.968.046,15	1.959.753,00	2.004.617,44	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-29.893.404,32	-42.269.938,15	-48.162.335,83
254	Taşıtlar Hesabı	4.814.074,91	3.833.994,68	3.833.994,68	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-29.893.404,32	-42.269.938,15	-48.162.335,83
255	Demirbaşlar Hesabı	2.087.936,54	2.289.114,63	2.659.373,28	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	-12.376.533,83	-7.902.995,77	-13.398.458,86
256	Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	0,00	0,00	0,00
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-26.508.241,33	-29.015.315,32	-31.437.505,18	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-12.376.533,83	-7.902.995,77	-13.398.458,86
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	1.149.650,97	0,00	0,00					
259	Yatırım Avansları Hesabı	0,00	0,00	0,00					
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	0,00	0,00					
260	Haklar Hesabı	294.394,46	881.595,25	1.034.883,15					
264	Özel Maliyetler Hesabı	0,00	0,00	0,00					
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-294.394,46	-881.595,25	-1.034.883,15					
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	0,00	0,00					
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0,00	0,00	0,00					
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00	0,00	19.349,28					
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran	16.632,10	26.349,10	57.219,40					
297	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0,00	0,00	0,00					
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-16.632,10	-26.349,10	-37.870,12					
AKTİF TOPLAM:		192.932.396,82	195.211.447,42	201.161.103,93	PASİF TOPLAM:		192.932.396,82	195.211.447,42	201.161.103,93
9	NAZIM HESAPLAR	8.899.549,29	7.465.363,61	9.097.650,81	9	NAZIM HESAPLAR	8.899.549,29	7.465.363,61	9.097.650,81
90	Ödenek Hesapları	0,00	0,00	0,00	90	Ödenek Hesapları	0,00	0,00	0,00
91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul K	3.681.330,05	4.654.922,05	5.053.485,05	91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul	3.681.330,05	4.654.922,05	5.053.485,05
910	Teminat Mektupları Hesabı	2.122.330,05	3.095.922,05	3.494.485,05	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	2.122.330,05	3.095.922,05	3.494.485,05
914	Verilen Teminat Mektupları Hesabı	1.559.000,00	1.559.000,00	1.559.000,00	915	Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hes	1.559.000,00	1.559.000,00	1.559.000,00

92	Taahhüt Hesapları	5.218.219,24	2.810.441,56	4.044.165,76	92	Taahhüt Hesapları	5.218.219,24	2.810.441,56	4.044.165,76
920	Gider Taahhütleri Hesabı	5.218.219,24	2.810.441,56	4.044.165,76	921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	5.218.219,24	2.810.441,56	4.044.165,76

İZMİR DİKİLİ BELEDİYESİ 2016 - 2017 - 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

KODU	GİDERİN TÜRÜ	2016	2017	2018	KODU	GELİRİN TÜRÜ	2016	2017	2018
630.1	Personel Giderleri	11.193.589,56	11.822.049,94	13.304.793,07	600.1	Vergi Gelirleri	18.133.892,76	21.411.878,77	22.392.905,61
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.526.836,64	1.677.291,72	2.068.569,95	600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.609.415,33	6.457.728,31	7.194.787,40
630.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	21.015.982,26	31.461.192,13	36.849.590,21	600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	265.328,00	1.133.555,57	257.741,12
630.4	Faiz Giderleri	12.522.681,29	2.896.760,03	5.507,74	600.5	Diğer Gelirler	13.288.837,70	16.388.068,21	16.432.930,43
630.5	Cari Transferler	1.304.163,97	1.181.436,62	975.167,58	600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	1.241.242,34	2.335.135,96	1.627.235,55
630.12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklan	689.400,88	866.408,15	733.136,73					
630.13	Amortisman Giderleri	1.209.338,84	3.103.991,78	2.613.430,78					
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.392.821,05	2.620.258,81	4.753.862,91					
GİDERLER TOPLAMI		50.915.249,96	55.629.389,18	61.304.058,97	GELİRLER TOPLAMI:		38.538.716,13	47.726.366,82	47.905.600,11
FAALİYET SONUCU(+/-)							-12.376.533,83	-7.903.022,36	-13.398.458,86